CAROLA EGYESÜLET

2023. ÉVI SZAKMAI BESZÁMOLÓ

Vezetői összefoglaló

A Carola Egyesület 2023-ban is alapító célkitűzéseinek megfelelően folytatta kulturális, tudományos és közösségépítő tevékenységét. Programjaink középpontjában a magyar kulturális örökség megőrzése, a történelmi emlékezet erősítése, a tudományos kutatási eredmények közzététele, valamint a kortárs művészet és a tehetséggondozás támogatása állt.

A megvalósított rendezvények, kiállítások, konferenciák és közösségi programok egyszerre szolgálták a helyi közösségeket és a Kárpát-medencei kulturális kapcsolatok elmélyítését.

1. Kiemelt projektek és szakmai eredmények

1.1. Szilvássy Carola életművének társadalmi elismertetése

A 2023-as év legjelentősebb társadalmi és emlékezetpolitikai sikere az egyesület több mint egy évtizedes kutató- és értékmentő munkájának beérése volt.

- **Szeretetotthon névadása és avatása:**
    - A 2023-as református zsinaton Kató Béla püspök javaslatára hozott döntés értelmében a kolozsvári Diakónia új, nemzetközi mintákat egyesítő idősgondozó intézménye a **Szilvássy Carola Református Szeretetotthon** nevet vette fel.
    - Az intézményt a pünkösdi ünnepkörben Novák Katalin köztársasági elnök avatta fel.
    - A névadás szimbolizálja a korábban feledésbe merült bárónő történelmi rehabilitációját és a szociális gondoskodás jelképévé válását. Az otthonban az egyesület közreműködésével állandó kiállítás is létrejött.
- **Filmvetítések és emléktábla-avatás:**
    - Folytatódott a *„A maga természete szerint szabadon”* című doku-fiction film erdélyi és magyarországi körútja, amelyhez **41 közönségtalálkozó** kapcsolódott (az Igazságügyi Minisztériumtól a Kommandói Kultúrházig).
    - A Nagyszebeni Református Templomban – a Nemzeti Filmintézet (NFI) támogatásával – emléktáblát avattunk a Szilvássy Carola által megmentett 170 szebeni árva emlékére.
- **Kiadvány és összefoglaló kötet:**
    - Megjelent a Szebeni Zsuzsanna által szerkesztett, 274 oldalas *„Nélküle fű sem nőtt”* című monográfia 2. kiadása (Erdélyi Szépmíves Kiadó).
    - Megjelent a *„Kendőzetlen feljegyzések Kolozsvárról…”* című kiadvány a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy és a Szépmíves Kiadó gondozásában.

1.2. Kiállítások és képzőművészeti projektek

- **„Nő létére" kiállítás (Árkosi Kulturális Központ):**
    - A Magyar Művészeti Akadémia (MMA) támogatásával és a Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy szervezésében valósult meg Ballun Viktória, Kovács Csonga Anikó és Kun Fruzsina alkotásaiból a kiállítás.
    - A tárlat magyarországi, felvidéki és erdélyi alkotók munkáit kötötte össze, kapcsolódva a Sepsiszentgyörgyön rendezett *3. Eva Film-Makers Fest* rendezvénysorozathoz.
- **Egyéb kiállítási projektek:**
    - Ábrahámhegyi Bernáth Aurél Képtár (Veszprém-Balaton 2023 EKF keretében).
    - Kolozsvári Bánffy Miklós Operastúdió kiállítótereinek berendezése.
    - *„Tehetségük az isteni kegyelem ajándéka"* – nagybányai női alkotók bemutatkozása.

1.3. Oktatás, tehetséggondozás és közösségépítés

- **Üveghang Akadémia:** Klasszikus zenei oktatási program.
- **Napkapu program:** Természetművészeti és környezetkultúra-fejlesztő kezdeményezés, melynek során a Péter Alpár által alkotott szobor új elemekkel bővült a sepsiszentgyörgyi diákok közreműködésével.
- **Tehetséggondozás és társadalmi felelősségvállalás:**
    - Az Írisz Ház *Outsider Art Díjának* támogatása értelmi fogyatékossággal élő alkotók számára.
    - Aktív részvétel a Székelyföldi Tehetségnap megszervezésében a Székelyföldi Tehetségsegítő Tanáccsal együttműködve.
    - Műhelyfoglalkozások a Fejes Művészeti Akadémia Egyesülettel karöltve.

2. Tudományos kutatás és örökségvédelem

A 2023-as év kiemelkedő tudományos eredményeket hozott az erdélyi történelem és művelődéstörténet terén:

- **Kós Károly-hagyaték:** A hagyaték előrendezése során 38 új irodalmi és építészeti forrás/újdonság került feltárásra, amelyeket a Magyar Építészet Napján mutattunk be.
- **Bánffy Miklós Emlékév (150. évforduló):** Számos rendezvénnyel és kutatással adóztunk Bánffy Miklós életművének (színháztörténet, mecenatúra, dramaturgia).

3. 2023-as konferenciaszereplések és tudományos előadások

Az egyesület munkatársai több mint 10 tudományos eseményen mutatták be kutatási eredményeiket:

Dátum	Helyszín / Szervező	Előadás címe / Témája
2023. május 8–11.	Gál Kúria, Dálnok	*Szilvássy Carola irodalmi és művészeti életben játszott szerepe*

Dátum	Helyszín / Szervező	Előadás címe / Témája
2023. május 17.	Soproni Múzeum & Magyar Történelmi Társulat	*Bánffy Miklós, a színházi ember*
2023. június 9.	13. Kolozsvári Ünnepi Könyvhét (Vallásszabadság Háza)	*Egy megkerült rendezőpéldány bejegyzései (Az ember tragédiája)*
2023. szept. 21–23.	Partiumi Keresztény Egyetem, Nagyvárad	*Bánffy Miklós színházi szerepvállalása* (+ kerekasztal-beszélgetés)
2023. október 17.	Marosvécsi Kemény Kastély És Alapítvány	*Bánffy Miklós, a polihisztor és a mecénás*
2023. dec. 13.	Collegium Hungaricum, Bécs	*The Importance of Reconstructing Miklós Bánffy's Scenography* (angolul)

4. Online elérések és statisztikák (2023)

Program / Esemény	Elérés / Megtekintés (fő)
Carola filmbemutatók és vetítések	8 996
„Nő létére" képzőművészeti kiállítás	4 571
Vackor legújabb kalandjai (rajzpályázat)	2 025

5. Partnerségek és jövőbeni tervek

Főbb együttműködő partnerek (2023)

Liszt Intézet Sepsiszentgyörgy, Erdélyi Református Egykerület, Collegium Hungaricum Bécs, Partiumi Keresztény Egyetem, Soproni Múzeum, Marosvécsi Kemény Kastély Alapítvány, Marosvásárhelyi Polgármesteri Hivatal (Soós Zoltán polgármester), PTE Sepsiszentgyörgyi Képzőművészeti Tanszék, Erdélyi Művészeti Központ (EMÜK).

Jövőbeni célkitűzések (2024–2025)

- Történelmi nagyasszonyaink életpályájának bemutatása (Batthyány Margit, Hugonnai Vilma).
- Iparművészeti ágak (design, textil, üveg, tűzzománc) fokozottabb bevonása és csatlakozás a Sepsiszentgyörgyi Design Héthez.
- A jól működő sorozatok (Üveghang Akadémia, Barabás Miklós Estek, Napkapu) folytatása és fejlesztése.

Összegzés:

A 2023-as esztendő a Carola Egyesület életében a szakmai kiteljesedés, a tudományos eredmények társadalmi hasznosulása és a kulturális örökség hatékony közvetítése jegyében telt. Szerteágazó tevékenységünk – a kutatómunkától a kiállításokon és filmvetítéseken át a közösségi programokig és a nemzetközi partneri kapcsolatokig – mind azt a célt szolgálta, hogy a magyar kulturális értékeket a

lehető legszélesebb közönség számára tegyük hozzáférhetővé. Kiemelkedő eredményként könyvelhetjük el, hogy Szilvássy Carola életútja a tudományos szférából kilépve rangos intézményi és széles körű társadalmi elismertséget nyert, miközben tudományos és kulturális kezdeményezéseink tovább szilárdították egyesületünk Kárpát-medencei szakmai tekintélyét.